

Клейно Є.А., студент,
Юридичний факультет,

Гриценко Є.В., студентка,
Факультет транспорту, менеджменту і логістики,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Жмур Н.В., к.ю.н.

АДМІНІСТРАТИВНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА СЛУЖБОВІ ПРАВОПОРУШЕННЯ У СФЕРІ ЗЕМЕЛЬНИХ ВІДНОСИН В УКРАЇНІ

Земля є одним із найбільш цінних національних багатств, яке перебуває під особливою охороною держави, і тому протиправні дії, які вчиняються у цій сфері, інколи мають великий суспільний резонанс. На сьогодні ситуація із регулюванням та захистом суспільних відносин щодо користування та розпорядження землею ще залишається далекою від ідеалу. Ми можемо спостерігати, що мають місце маніпулювання з дозвільними документами в сфері земельних відносин, незаконні забудови землі, порушення прав громадян на кадастрову інформацію, корупційні діяння тощо. Прикрим є те, що значна маса зловживань у сфері земельних відносин здійснюються за активної участі посадових осіб місцевих органів влади, органів місцевого самоврядування. Крім того, ми повинні пам'ятати про постійні зміни законодавства України про адміністративну відповідальність, що змушує нас знову переглянути актуальний стан справ у даній галузі.

Також не треба забувати, що на відміну від Кримінального кодексу, у Кодексі України про адміністративні правопорушення немає спеціальної глави, яка б регулювала відповідальність посадових осіб за вчинення правопорушення у сфері земельних відносин в Україні.

Розглянувши праці провідних фахівців із даного питання, можна вивести поняття, що ж таке службове адміністративне правопорушення у сфері земельних відносин – це суспільно-шкідлива, протиправна, винна дія чи бездіяльність, яка посягає на суспільні відносини щодо володіння, користування і розпорядження землею, що вчиняється особами, які здійснюють функції представників влади чи місцевого самоврядування, а також обіймають постійно чи тимчасово в органах державної влади, органах місцевого самоврядування, на державних, комунальних, приватних підприємствах, в установах чи організаціях посади,

пов'язані з виконанням організаційно-розпорядчих чи адміністративно-господарських функцій [4, с. 468].

Так, посадові особи місцевих державних адміністрацій можуть притягуватися до адміністративної відповідальності за земельно-екологічні правопорушення. Розповсюдженням правопорушенням є приховування та зміна даних державного земельного кадастру, інформації про стан земель, розміри, кількість земельних ділянок, наявність земель запасу або резервного фонду. За чинним законодавством такі правопорушення тягнуть за собою накладення штрафу на посадових осіб від п'яти до двадцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян. Відхилення від затверджених в установленому порядку проектів землеустрою тягне за собою накладення штрафу на громадян від п'яти до двадцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян і на посадових осіб – від п'ятнадцяти до тридцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян тощо [2].

Велику кількість адміністративних порушень, що вчиняються посадовими особами місцевих державних адміністрацій, складає незаконна і необґрунтована відмова у приватизації та переоформленні прав на землю. Також нерідко допускаються порушення строків розгляду заяв та самовільне, в адміністративному порядку, припинення прав на землю громадян і юридичних осіб.

Питання про відповідальність посадових осіб за порушення у сфері земельних відносин залишається актуальним, оскільки має не лише теоретичне, а й практичне застосування. Його вирішення залежить, по-перше, від правильної оцінки кожного з елементів складу правопорушення, по-друге, визначення суспільної небезпечності наслідків правопорушення, а відповідно і норми права, до якої особа притягується до відповідальності, по-третє – вдосконалення законодавства, що регулює відповідальність за вчинення земельних правопорушень, шляхом узгодженості його положень, закріплених у різних нормативно-правових актах.

Література

1. Конституція України: Закон України від 28 черв. 1996 р. № 254к/96-ВР. Відом. Верхов. Ради України. 1996. № 30. Ст. 141.
2. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 7 груд. 1984 р. № 8073-X.
3. Земельне право: підручник / М.В. Шульга, Н.О. Багай, В.І. Гордєєв та ін.; за ред. М.В. Шульги. Харків: Право, 2014. 520 с.
4. Земельний кодекс України. Коментар / за ред. А.П. Гетьмана, М.В. Шульги. Харків: ТОВ «Одіссей», 2002. 600 с.

5. Шульга М.В. Особливості юридичної відповідальності у земельному праві / Правова доктрина – основа формування правової системи держави: Нац. акад. прав. наук України. Харків, 2013. С. 468-470.

УДК 34.096(043.2)

Коваль І.О., студентка,
Юридичний факультет,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Жмур Н.В., к.ю.н.

ПРОЦЕСУАЛЬНА ПРАВОЗДАТНІСТЬ ГРОМАДСЬКОСТІ У СПРАВАХ ПРО ПОРУШЕННЯ ЕКОЛОГІЧНОГО ЗАКОНОДАВСТВА

Із розвитком різноманітних сфер життєдіяльності, людство стикається з багатьма проблемами, пов'язаними з екологією. Екологічне законодавство покликане захистити суспільні правовідносини, що пов'язані з навколишнім середовищем, однак попри очевидність і глобальність екологічних проблем, навіть у найбільш економічно розвинених країнах із високим рівнем дотримання принципу верховенства права, норми екологічного права порушуються, а відповідні органи влади не завжди спроможні вчасно і ефективно виправити ситуацію.

Із середини минулого століття у країнах Європи та Північної Америки на національному і міжнародному рівнях усе більше уваги практиків, науковців, а пізніше і законодавців приділяється питанню участі громадянського суспільства у питаннях забезпечення дотримання екологічного законодавства. У 1992 році на Конференції Ріо-де-Жанейро міжнародне співтовариство офіційно визнало, що екологічні питання вирішуються найбільш ефективним чином при залученні усіх зацікавлених громадян на відповідному рівні, а країни повинні забезпечувати своїм громадянам ефективні можливості використання судових та адміністративних процедур [1].

Якщо говорити про процесуальну правоздатність, то це здатність юридичної або фізичної особи мати процесуальні права та обов'язки. В контексті екологічного права, це здатність осіб мати процесуальні права та обов'язки в сфері захисту довкілля [2, с. 45].

Першим міжнародним документом, який закріпив чіткі зобов'язання держав у сфері доступу до правосуддя в екологічних справах стала Конвенція ЄЕК ООН про доступ до інформації, участь громадськості в процесі прийняття рішень та доступ до правосуддя